

ната C_a вектора C поклапа или са једном од следеће три координате вектора P : P_{a-1} , P_a , P_{a+1} , или са бројем $P_a + P_{a+1}$. Јасно је да сваки вектор $C = V(P)$ можемо посматрати као бројчану династију (β -династију) добијену из P -династије P као резултат прва два типа грешака: (а) и (б). Нека је $V(D)$ =унија свих вектора $C = V(P)$ где P пролази кроз D . Остаје да се моделира грешка типа (в). Нека је на позитивној полуоси $T \geq 0$ задата функција $\Phi(T) \geq 0$ (у применама улогу $\Phi(T)$ ће играти густина вероватноће случајне променљиве η са познатим законом расподеле). Ставимо $h(T) = H'(P(T))$ где је $H'(S)$ монотоно опадајућа функција на полуоси $S \geq 0$. На пример, $H'(S) = 1/S$. Функцију h назовимо амплитудом грешака, H - каркатористичном функцијом грешака. Ако је η - дискретна случајна променљива, $h(T)$ је тим веће што са мањом вероватноћом η узима вредност T . Нека је T дужина владања, $\eta(T)$ број владара који су владали T година. У [7] је израчунат тај експериментални хистограм фреквенција. Ако је T вредност коју η узима са већом вероватноћом, амплитуда грешака се смањује (тј. невелике дужине владања се лакше обрађују него ретке - дуге дужине). Даље, израчунајмо функцију $h(T)$ за наведену густину расподеле вероватноће случајне променљиве - дужине владања [7, стр. 115]. Поделимо одсечак $(0, 100)$ целобројне осе T на интервале $(10T, 10T+9)$, $0 \leq T \leq 9$; тада се испоставља да је

$$h(T) = \begin{cases} 2, & \text{ако је } T = 0,1 \\ 3, & \text{ако је } T = 2 \\ 5(T-1), & \text{ако је } 3 \leq T \leq 9 \end{cases}$$

Уочимо у евклидском простору димензије k паралелопипед $\Pi(M,N)$ чије су нормалне пројекције $\Pi_a = A_a \pm (|A_a - B_a| + h(A_a))$ на координатне осе задате са

$$\Pi_a = \begin{cases} A_a \pm (|A_a - B_a| + 2) & \text{ако } 0 < A_a < 20 \\ A_a \pm (|A_a - B_a| + 3) & \text{ако } 20 \leq A_a < 30 \\ A_a \pm (|A_a - B_a| + 5([A_a/10] - 1)) & \text{ако } 30 \leq A_a \leq 20 \end{cases}$$

Овде је $[A]$ цели део броја A . Дакле, ако је $0 < A_a < 20$, вредности A_a и B_a се посматрају са тачношћу до ± 1 (тј. толика је грешка допуштена приликом њиховог мерења); ако је $20 \leq A_a < 30$, допуштена грешка је $\pm 3/2$ итд. Дакле, моделиран је трећи тип грешака, допуштен приликом израчунавања дужине владања. Остало је да се моделира околност да се чињеница припадности тачке C из $V(D)$ паралелопипеду $\Pi(M,N)$ може разматрати само приближно. Да бисмо то моделирали, учинимо границу паралелопипеда Π "неоштром", приближном. Нека је r фиксирани број. Уочимо реални вектор P из D чијих је бар r координата P_a садржано у пројекцијама Π_a паралелопипеда Π и чија је нека виртуална варијација $C = V(P)$ ушла у Π . Такве векторе P из D назовимо r -блиским паралелопипеду Π . У рачунском експерименту узимана је вредност $r=1+2/3n=11$ (уз $n=15$) по правилу "две трећине". Дефинитивно сад одредимо околину $O(M,N)$: то је унија паралелопипеда Π и свих виртуалних варијација вектора P из D који су r -блиски Π . Уведимо $D(M,N)$ као однос

$$D(M, N) = K/F$$